

Kiyamet ve Emanet

Nureddin Yıldız'ın 23.12.2018 tarihli (340.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Hayatın kalabalığı içinde insanın orijinal değerlendirme kabiliyetinin de zaman zaman kaybolduğunu görürüz. Bir oturumda büyükler bir konuyu görüşürken kenardaki çocuk biri oyuncaklarıyla meşgul olmaya devam eder. Büyükler ateşli hesaplarla uğraşır büyük mevzular konuşurken o çocuk bütün bunları duyar ama oyuncaklarıyla ilgilenmeye devam eder.

Müslümanız, elhamdülillah. Allah'ın cennetine ve cehennemine iman ediyoruz, kabre gireceğimizi biliyoruz. Ama Allah'ın en ciddi şekilde bize anlattıklarını ne yazık ki anlatıldığı ciddiyetle dinleyemiyoruz.

Kelime-i tevhit diyoruz, kelime-i tevhidin cennet veya cehennem anlamına gelecek ağırlığından haberdarız ama o ağırlığı yüreklerimize bir türlü oturtamıyoruz. Bütün utancım ve Rabbimin affına sığınarak söylüyorum ki 'haram' kelimesi bile artık 'çok uygun olmayan bir şey' tarzında anlaşılmaya başlamıştır. Faizin Allah ile savaşmak olduğunu söylerken aklımıza nükleer savaş değil daha basit aletlerle bir mücadeleymiş, etkisi zayıf bir durum gibi geliyor.

Sağlığımızı adım adım kaybedip bir gün tabuta girmemiz gibi imanî ağırlığı olan kavramları da ne yazık ki adım adım kaybediyoruz. Mesela kıyamet bu dünyada artık kimi ürkütüyor? Bir sabah kalktığımızda değil bir gün keyfimiz tam yerindeyken ve birkaç saniye içinde bütün evren yerle bir olacak diye bir korkuyu ne kadar hissediyoruz, haramların şehirlerimizi tamamen kuşattığı bu zamanda?

Haramlar ağırlığını kaybettikten sonra Müslüman ile Müslüman olmayan arasında ne fark görülebilir? Ekonomik beklentilerimiz ve sosyal pohpohlamalarımız nasıl önlenecektir, kabir ürkütüyor ve kıyamet korkutmuyorsa? Taşların yerinden oynaması deyimi tam da budur. Allah'ın diktiği en büyük taş kıyamettir, gelin görün ki ürkütmemektedir.

Ev taksitimizin ne durumda olduğunu hesaplar gibi evimizde kıyamet ağırlığının ne kadar olduğunu da gözlemlememiz gerekir: Bari bir dizi-film kadar etkiliyor mu? Bu sorgulamayı yapmamız lazımdır, biz sorgu noktasına gelmeden önce.

Bütün dünya bir gün kıyametin geleceğini unutma laubaliliğine düşebilirdi ancak 'Muhammedun Resûlullah' diyenler bunu yapmamalıydı. Bizim iman ettiğimiz peygamber, yağmur bulutları Medine üzerinde görüldüğü zaman mübarek yüzü kıpkırmızı olarak ellerini semaya kaldıran ve "bize azap etme ya Rabbi" diyen Resûlullah aleyhisselamdır. Hatta orada bulunanlar, "ya Resûlallah, bunda endişe edecek ne var? Yağmur bulutları geldi sadece..." demişler de onlara, "önceki ümmetler de yağmur bekliyorlardı ama paylarına azap düşmüştü..." diye cevap vermiş.

Biz ise tsunamisinden depremine kadar afetleri canlı yayında izleyebilip izleyemeyeceğimizin heyecanı içindeyiz. Afetleri de futbol maçına çevirdik. Bu gevşekliğimizin pahalıya mal olacağını bilip en başta kendi nefsim olmak üzere Rabbimize dönmek zorunda olduğumuz görevini hepimize hatırlatıyorum.

Üzerimizde görülemeyen ve kaybolması bir afet hâline gelen kavramlarımızdan biri de emanettir. Bir ümmetin emanet düşüncesi kaybolduktan sonra Allah'tan beklenecek rahmet de azalmış demektir. Bir insan, Müslüman olduğunu söylediği hâlde emin (emaneti yerine getiren) değilse camilerin açık olmasından memurların sakal bırakabilme serbestisine varıncaya kadar 'İslamî' zannettiğimiz gelişmeler istidraçtan başka bir şey değildir. Yani Allah'tan gelmiş birer tuzaktırlar.

Bu ümmetin içinde hanımına verdiği sözü tutmayan bir Müslüman'ın sakallı olması veya olmaması hiçbir şeyi değiştirmez. Bir Müslüman herhangi bir konu hakkında "tamam" dedikten sonra hâlâ banka teminatları o Müslüman'ın sözünden daha ciddiye kimse bundan daha büyük deprem beklememelidir. Emanet duygumuz ve emin olma vasfımız kaybedildikten sonra kaybedecek başka şeyimiz de kalmaz. Emanet beyin gücümüzle alakalıdır, onun kaybı da beynimizin kaybıyla alakalıdır.

Çocuklarımız bizim ağızımızdan çıkmış bir sözü kanun hükmünde görmüyorlar, emaneti sadece, bir yere gideceğimiz zaman çocuğumuzu bıraktığımız komşunun yüklendiği sorumluluk olarak anlıyor ve hayatı olduğu gibi Rabbimizden bir emanet şeklinde algılamıyor, vatan-toprak-şariat-Kur'an emanetini ümmet olarak üzerimize aldığımız duygusunu taşıyor, tapusu elimizde olan bir arazideki ağacı dahi kesmeyi yeşilliklerin insanlara emanet olduğu hissiyle davranmıyorsak camilerin bolluğunu ve görüntünün İslamlaşmasını İslam'ın gelmesi değil de bolluğu gösterip sonunda tuzağa çekilerek helak edileceğimiz bir afet (istidraç) görmeye başlasak iyi olur.

Kadınların tesettürsüz dolaşmalarının Müslüman olarak beni ne kadar üzmesi gerekir, müminlerin piyango bileti veya alkol almalarının ne kadar kahretmesi lazımsa emanet düşüncesinin kaybedilmesi de bu kadar üzmelidir. Bu kadar üzmediği sürece, gitgide unutkanlaştığı ve kendi ceketini nereye koyduğunu hatırlayamayacak dereceye geldiği hâlde sağlığının yerinde olduğunu söyleyen birinin durumundayız anlamına gelir.

Kimsenin kimseye güvenmediği bir toplumda ezanlar kimler için okunuyor? Melekler için mi? Namaz için camiye giden Müslümanlar'ın birbirine güvenmediği bu dünyada ezanlar da yeryüzü için okunmuyor, ezanlar bile aleyhimizde tuzağa dönüşmüştür dense yeridir. Faizci bankalar bir Müslüman'dan daha mutemet sayılıyorsa Müslümanlar'ın söyleyecek sözü yok demektir.

Allah Teâlâ, Nisa suresinin 58. ayetinde şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا

"Allah size emanetleri ehline, sahibine vermenizi emrediyor."

Güvenli, güvenilir Müslüman olmak Allah'ın emridir. Bu emir aksadığında Rabbimize, tıpkı meyhanede alkol tüketilirken isyan edilmesi gibi bir isyan sergilenmiştir. Cami imamı namazda bu ayeti okuyor da ardında namaz kılan cemaati onun emanetinden şüphe duyuyor, vaktinde namaza gelip ezanı okuduğu, maaş aldığı hâlde gelmediği vakit namazlar bulunduğunu düşünüyorsa burada ciddi bir sorun vardır. Emanet yalnızca gözlüğümüzü uzatıp bir süreliğine tutmasını istediğimiz arkadaşımızın elinde duran o gözlükten ibaret değildir, çok daha geniş bir kavramdır ve hayatımızın her bölümüyle ilgilidir.

Emanet duygusu, imamlıktan belediye görevliliğine kadar her alanda 'lâilâheillallah Muhammedun Resûlullah' diyerek iman etmiş birinin garantisini verip veremediğimizdir. Her şeyimiz hakkında konuşulabilmeli ama emin olduğumuz yani emanete ehil oluşumuzla ilgili konuşulamamalıdır. Sözümüz, gözümüz ve elimiz emin olmalıdır. Peygamberimiz aleyhissalatu vesselam, peygamberliğinden önce böyle tanınır, bilinirdi.

Ayet-i kerime, "birbirinize güven verdiğiniz zaman o güvenin karşılığını yerine getirin, Allah'tan korkun" buyurur. Değil nikâh olarak imza attığı karı-koca olma anlaşması ciddiyetinde bir konu, espri olsun diye "tamam" dediği bir konu bile insanın adeta zinciridir artık, o kendini bağlamıştır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, "mümin verdiği sözün kölesidir" buyurmaktadır.

Çocuklarımızın getirdikleri karnelerdeki rakamlar, akademik başarıları bizi mutmain ediyor da baliğ olduğu ve adam yerine konacak yaşa geldiği hâlde güven açısından hâlâ buluşa ermemiş tavırlar

sergilemesi yerine oturmuyorsa eğitimi yanlış anlamışsınız; bu diploma için çocuk yetiştirdiğimiz, cennet için yetiştirmediğimiz manasına gelir.

Sözleşmelerimize sadakat göstermeyişi, mesela bir müteahhidin salı akşamı için söz verdiğini çarşamba sabahı yapması, anca mezara girdiğinde gerçekleşebilecek bir hadise olmalıydı onun için. Buna karşın iki haftalık, üç aylık gecikmeleri normalmiş gibi algılamak, anlatabilmek aradaki uçurumu gözler önüne serer. Böyle bir durumda karşıdaki insan "iki haftanın zararı yok" dese bile mümin binlerce kere özür dilemelidir çünkü kaybedilen mümin şahsiyettir. Allah Teâlâ böyle kimseler için "kirli kalpli" tabirini kullanmaktadır ki bunun muhatabı olmak felakettir.

Emanet anlayışımız ve emin kimliğimiz, birinin yanımıza varıp "şunu benim için saklar mısınız?" diye teklif etmesinden ibaret değildir. Bu örnek emanet duygusunun yüzde biri dahi değildir. En büyük emanet konusu Allah'ın emanetleridir. Namaz Allah'ın emanetidir, namaz kılmamak Allah'a karşı hıyanettir. Göz yüzde yüz Rabbimizin bir emanetidir, harama bakıldığında bu emanete hıyanet edilmiş olur. Vicdan da Rabbimizden emanettir, ağlamayan göz ve ürpermeyen kalp sahibi olmak, başkalarının acılarına kör kalabilmek emanet duygusunun kaybolmasından ileri gelir.

İşçisi insana Allah'ın emanetidir. Fazladan çalıştırıldığı, hakkı kırpıldığı, zulmedildiği zaman emanete hıyanet edilmiştir. Patron da işinde emanetçi olundandır. İşçi de patron da Allah'ın kurallarını koyduğu bir ortamda çalışırlar. Kalemını çıkarıp bir yere imza atmak ismin önünde 'mümin' vasfı bulunarak imza atmaktır. O imza çiğnendiğinde kaybedilen emanet hissiyatıdır, kan kaybedilmiştir.

Siyasetçi seçimden seçime halkın huzuruna çıkabilir ama Allah, bir önceki seçim için söylenenleri duymuştur. Sandıkların kurulmasına üç gün kala yolları düzeltip afişler astırarak insanları ikna etmek mümkün, geçmiş yılların kaybedilmiş emanet duygusunu telafi etmek ve insanlardan alınan emanete hıyaneti geçiştirmekse imkânsızdır. Melekler aradan geçen zamanda yapılanları ve yapılmayanları görmemiş olabilirler mi hiç?

Her şeyi kabir şartlarına göre düşünmek gerekir. İnsan adil olmadığı yerde haindir. Adil olmak ise Allah korkusu ve vicdanla hareket etmek, böyle ortamda bulunmaktır. Bunu 'yasaya uygun' diye de tarif edemeyiz zira yasayı yazan nihayetinde biziz, keyfimize göre de yazıyor olabiliriz. Dünyanın en sapık ilişki biçimini yasayla koruma altına alan da sonuçta insandır. Müminler esasen Allah'tan aldıkları kanunlar doğrultusunda hareket ederler.

Emanet insanın hassasiyetini kendiliğinden terk etmez, Allah korkusu eksildiği ve onun azabını şakaya aldığı için gider. Biri çıkıp "kabirde azap yok, peygamberin o hadisleri aslında şu anlama geliyor" dediği zaman tüylerimiz ürpermediği, Allah'ın sevapları ve azapları, cennet müjdeleri ve cehennem tehditleri anlam kaybettiği ve toplum olarak gözü yaşlı Hasan Basrî'ler göremediğimiz içindir ki emanet hassasiyetimiz kaybolmuştur. Onunla beraber adalet, doğruluk, mütevazılık ve saygılı olma duygularımız da eksilmiştir.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, emanetin kaybolmasının bedelinin kıyamet olduğunu söyleyerek ümmetini uyarmıştır. Adamın biri huzuruna gelip Efendimiz'e, "kıyamet ne zaman?" diye sormuş. O sırada başka bir işle ilgilenen Peygamber aleyhisselam, konuştuğu kişiyle işi bitince, "az önce soru soran adam nerede?" diyerek onu aramış ve sorusunu tekrar sordurmuş. Adam tekrar, "kıyamet ne zamandır diye sordum" deyince ona, "emanet kaybedildiği gün kıyameti bekleyebilirsin" buyurmuş. Adam bunun üzerine emanetin kaybolduğunu nasıl anlayabileceğini de sormuş ve şu cevabı almış: "Bir iş ehil olmayana veriliyorsa emanet kaybedilmiştir."

Bugün herhangi bir sosyal pozisyon/görev insanlar tarafından nasıl algılanıyor, inceleyebilir ve kıyamete ne kadar zaman kaldığını konuşabiliriz. Emaneti kaybedeli kaç sene olduğunu da tahmin etmemiz zor değildir. Müslüman, hacca gitmiş, tesettürlü bir insanın faizci ve Allah ile savaşıyor bir bankanın teminatından daha zayıf kaldığı günlerimizi sayabiliriz. Bu manzara görüldüğünde kıyametin

alametlerini saymaya gerek kalmaz. Müslümanlar birbirlerine ne kadar güvenebilmektedirler; kilit soru budur. Eşler birbirine karşı telefonlarını nasıl şifreleyebilirler? Kıyametin kopması için illa tsunami mi beklenecek, işte kıyamet budur.

Ailede kaybedilen emanet, emin kimliğimiz; siyasette kaybettiğimiz emanet, emin siyasetçi; ticarete kaybettiğimiz emanet, emin tüccar; öğretmenlerin, cami hocalarının, müezzinlerin, müftülerin kaybettiği emin olma vasfı ve bir hocanın verdiği fetvanın insanların zihninde onun tamamen Allah rızası için konuştuğu algısını koltuk derdinden ötürü konuştuğu kaygısına bırakması ağlanacak hâlimizi gösteriyor. Kıyameti bile bile kendine doğru çeken biziz. Bir kere emin olmadığı belli olanı protesto edemez, onunla sosyal ilişkilerimizi dondurma cesareti gösteremezken bu kayba da razıyız demektir.

Birimizin sözüne, değil parasına, sözüne kefil olamadığımız sürece yandık demektir. İnsanî ve ekonomik ilişkilerimizde birbirimize karşı ne kadar eminiz? İş ortamındayken başımızda şefimiz bulunsun veya bulunmasın, kameralar kaydetsin veya etmesin, helal rızık endişesiyle işimizi doğru düzgün yürütme emanetine ne kadar sadığız? Siyasîlerimiz ne kadar eminler?

Hatta ve hatta adak adayıp Rabbimize verdiğimiz sözlerde ne kadar eminiz? Bir Müslüman, “şu işim olursa üç gün oruç tutacağım” dediği adağından, o iş olduktan sonra dönme yollarını hiç irdeler mi? Adak adadığı iş olunca bir mümin nasıl olup da hocayı arayarak “tansiyonum var, oruç tutamam, bunun başka yolu var mı?” diyebilir? Hadi insanlar olarak birbirimize karşı emanet duygumuzda sıkıntı var; bu sıkıntı Allah’a verdiğimiz sözlerde nasıl olabilir? Ölüp o Allah’ın huzuruna nasıl gidebileceğiz kıyamet günü? ‘Vallahi’ diyerek yemin ettiği yani Allah’ı kefil gösterdiği bir işten dönmenin yollarını basit gören insan mezarda Nekir-Münker ile nasıl karşılaşabilecek?

Ziyaret için gittiğimiz bir evde oturtulduğumuz yer haricinde başka bir köşeyi gözümüz görür ve o evin mahremine izinsiz bakarız da nasıl yeryüzünde emin Müslüman olarak dolaşabiliriz? Mümin, parasından evine ve bütün her şeyine kadar varlıklarını kaybedebilir de yine emanet duygusunu kaybetmeye razı olmamalıdır. Ümmetimizin içinde veremden kansere kadar türlü hastalık yayılabilmeli ama rüşvet hastalığı yer bulamamalıydı. Zira hastalık insanîdir, hıyanet değildir ancak rüşvet ciddi bir hainliktir.

Bedenlerimizi bize SGK emanet etmemiştir, bedenlerimiz devlet malı değildir, kaldı ki devlet malı olsa bile emanet sayılır. Bir Müslüman sigara içerken helallik-haramlık sorgulamasına bile gelmeden önce ciğerlerinin ona emanet olduğunu düşünmez mi? Cep telefonunun kulaklığını takıp sesi sonuna kadar açmanın dahi herhangi bir doktorun kesin yasağından geçemeyeceğini takdir etmek ve kulak emanetinin hesabını veremeyeceğini düşünmek bir insan için çok kolay değil mi, velev dinlenen Kur’an olsun?

Müslüman kadınlar bedenlerini Allah’ın korumayı emrettiği ve aksi takdirde iffetlerine zarar gelecek bir emanet olarak görüyorlar da kulaklarından giren sözleri ağızlarından çıkarmayı neden emanete hıyanet görmüyorlar? Elbette erkekler de bu hükme dâhildir. Müslüman ki kulağından giren bir sırı mezara girse kimsenin kulağına teslim etmeyecek kararlılıkta ve eminliktedir.

Sırları yaymak ve güvensiz Müslüman olmak hem ümmet-i Muhammed’e karşı hıyanettir hem kullar olarak birbirimizin hakkını ihlal etmektir. Ümmetimizin kalitesini düşüren, bankalardan daha az güvenli olmamızın yolunu açan bu güvensizlik kendinden daha büyük bir hıyanettir, rüşvet vermek toplumu çürütmektir, karşımızdakinin haram para yemesine sebep olmaktır. Bildiğimiz bir hakikati mahkemede gizlememiz hakikatlerin çökmesine hizmettir, hıyanettir ve kul hakkıdır.

Bu hatalara düşen müminler bir gün evlerinde namaz kılarken Allah ile baş başa kaldıklarında şu cümlelerin ne demek istediğini düşünmelidirler: *“Kıyamet günü Allah Teâlâ bütün hakları yerine oturtacaktır. O kadar boynuzlu koçlar bile boynuzsuz koyunlara neden vurdukları üzerinden hesaba çekileceklerdir.”*

Bakınız, Peygamber aleyhisselam, toprak olup gidecek hayvanların bile arasındaki hesabın boşa gitmeyeceğini haber veriyor. Boynuzlu hayvanı da boynuzsuzu da yaratan ve bir sürü hayvanın beraberce yürümesini murat eden Allah iken onlar arasında neyin hesabını soracak olabilir? Hayvancağızın ne günahı olabilir, ne cezası verilecek ona?

Herhâlde biz koyun değiliz, bunun ne anlama geldiğini anlayabiliriz!

Bir öğretmen karşılığında maaş aldığı işinde kendisine teslim edilen çocukların zekâlarına dikkat etmeden, yanlış veya yetersiz eğitim almasına neden olursa boynuzlu ve boynuzsuz hayvan arasındaki hesaptan niye söz edildiğini anlar. O çocuk eksik eğitildiği veya öğretmen telefonuyla meşgul olduğu için eğitimi eksik kaldığı zaman konuyu anlamazsa bu manzara kıyamet günü öğretmenin karşısına illa getirilecek ve bu manzarada bir boynuzlu ile bir boynuzsuz olacaktır. Kur'an hocaları ve imamlar da kıyamet gününde tek tek dirilecekler, o namazı laubali gördüğü için camiye on kere geldiği hâlde namaza ısınamamış insanların ve kursta senelerce kaldığı hâlde Kur'an hayranı olmamış çocukların hesabı kendilerinden sorulacaktır.

Binlerce camideki imamların namaza ısındıramadığı ve hocaların Kur'an âşığı yapamadıkları çocukların hesabı herhâlde bin dört yüz yıl önce yaşamış Ebu Cehil'den sorulacak değildir!

Emanet bir yükür ve yükün tartanı Allah'tır, emanet sadece çalma(ma)k ile ilgili değildir, işin hakkını vermektir aynı zamanda. Hindistan'daki milyonlarca Müslüman, Müslüman tüccarlar sayesinde İslam dairesine girmişlerdir, Asya'da dinimizi yayan ordular değil tüccarlardır. Bir tüccar bu ağırlığın ne manaya geldiğini, sergilenen bir basitliğin nelere mal olduğunu düşünmezse emanetin hakkını veremez.

Kur'an ve şeriat emaneti de göklerde meleklerle verilmemiştir, iki binli yıllarda yaşayan Müslümanlar bu emaneti yüklenmişlerdir. Bir hoca, müftü, ilahiyat görevlisi Allah'ın şeriatını kırarken ve "bu zamanda bu sözler tehlikeli" diye düşünüp hareket ederken emanete ihanet etmektedir. Üzerinde sırf 'millî' yazıyor diye piyango'nun haramlığını konuşamayan, fincancı katırlarını ürkütmeme taktiğiyle iş gören, faizli işi yapanına göre 'hikmetli' sayan biri dağların bile yüklenmekten çekindiği ama insanın omuzlama cesareti gösterdiği emanete sırt çevirmektedir.

İnsan kimdir, ne cüretle "bu ayeti okuduğunda kadınlar üzüüyor" diyebilir? Bir ayetten kadınlar, diğerinden siyasîler üzüür, başka ayetin 'zamanı değil'dir de bu bizim cennete gireceğimiz şeriatımız olabilir mi? En büyük emanet Kur'an'ımız olduğuna göre ona ihanet de en büyük ihanettir. Şeriata hainlik edebilen için eşine zulmetmek, işinde hıyanet etmek... artık basit kalır. Allah'ın hakkından kırıyor da kadının hakkından kırpmış biri, çok mu?

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.